

Socialdepartementet

Vår referens/dnr:

48/2019/CBK

s.sf@regeringskansliet.se,
s.registrator@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:

S2019/00324/SF

2019-05-03

Remissvar

Ingen regel utan undantag – en trygg sjukförsäkring med människan i centrum

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkandet Ingen regel utan undantag – en trygg sjukförsäkring med människan i centrum (SOU 2019:2).

- Svenskt Näringsliv *tillstyrker* förslaget om att sänka kravet vid bedömning av undantaget vid prövningen av den försäkrades arbetsförmåga dag 180 i rehabiliteringskedjan.
- Svenskt Näringsliv *avstyrker* förslaget om att införa ytterligare undantag från prövningen av den försäkrades arbetsförmåga efter dag 365 i rehabiliteringskedjan.
- Svenskt Näringsliv *tillstyrker* den föreslagna ikraftträdandetidpunkten den 1 januari 2020.

Allmänna synpunkter

Svenskt Näringsliv anser att det är angeläget att sjukförsäkringen uppfyller högt ställda krav på förutsebarhet, rättssäkerhet och administrativ effektivitet. En generös sjukförsäkring behöver tydliga och förutsebara kriterier för bedömning av arbetsförmåga. Att Försäkringskassan gör de försäkringsmässiga bedömningar för rätt till ersättning som rehabiliteringskedjan förutsätter är av avgörande betydelse för sjukförsäkringens legitimitet och stabilitet. Samtidigt är det av vikt att regelverket och myndighetens bedömning av den försäkrades arbetsförmåga för rätt till sjukpenning uppfattas som rättssäker och legitim. Det är också angeläget att förtydliga sjukförsäkringen inte är en yrkesförsäkring, utan att den ska stödja omställning till nytt arbete som matchar arbetsförmågan för den individ som varit sjukskriven länge.

En rapport från Riksrevisionen (Är sjukskrivning bra för hälsan? 2016:31) visar att när Försäkringskassan ökar kvaliteten i handläggningen och gör fler bedömningar av arbetsförmågan, leder det också till fler avslag på fortsatt sjukpenning. Effekten är att fler återgår i arbete och sannolikheten minskar för att individen ska lämna arbetslivet, utan att hälsan påverkas. Enligt en rapport från Försäkringskassan (Vad händer efter avslutad sjukpenning? 2018:8) framgår att majoriteten av de som nekats sjukpenning eller som själva avslutat sin sjukskrivning efter 6 månaders sjukfrånvaro kommer tillbaka i arbete.

Bedömning av den försäkrades arbetsförmåga utifrån rehabiliteringskedjans fasta bedömningstidpunkter innebär att risken minskar för att individer fastnar i långa sjukskrivningar och bidrar till att de sjukskrivnas arbetsförmåga kan tas tillvara.

Förslaget om utvidgad möjlighet till undantag från prövning av arbetsförmåga dag 180

För att bättre kunna ta tillvara en sjukskriven medarbetares arbetsförmåga efter dag 180, då återgång i arbete hos arbetsgivaren kan förväntas ske senast dag 365, kan det vara motiverat att sänka beviskraven för undantag från prövningen av arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete. Dagens möjligheter till undantag förutsätter att det finns "särskilda skäl", vilket innebär att den försäkrade med stor sannolikhet måste kunna återgå i arbete hos arbetsgivaren före dag 366 i sjukperioden.

För många sjukskrivna är möjligheterna att kunna återgå i arbete hos arbetsgivaren goda, men förutsätter ofta samordning och samverkan mellan vården, arbetsgivaren och Försäkringskassan. För att medicinsk utredning och behandling, arbetsplatsinriktad rehabilitering och samordning mellan de olika aktörerna i sjukskrivningsprocessen ska kunna bedrivas med framgång även för en medarbetare som är sjukskriven längre än 180 dagar, kan ett sänkt beviskrav (överbäggande skäl) underlätta en planerad återgång i arbete hos arbetsgivaren. Det gynnar såväl arbetsgivaren som arbetstagaren om arbetsförmågan bättre kan tas tillvara på arbetsplatsen, utan att syftet med rehabiliteringskedjan frångås.

Genom att sänka kravet något för när undantag från prövningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete kan göras, förbättras möjligheterna för fler sjukskrivna att på ett planerat sätt kunna återgå i arbete hos arbetsgivaren. Svenskt Näringsliv tillstyrker därför förslaget om att utvidga undantaget vid prövning av arbetsförmåga dag 180 i rehabiliteringskedjan, då återgång i arbete hos arbetsgivaren kan förväntas ske senast dag 365.

Förslaget om att införa ytterligare undantag efter ett års sjukskrivning och införa ny tidsgräns

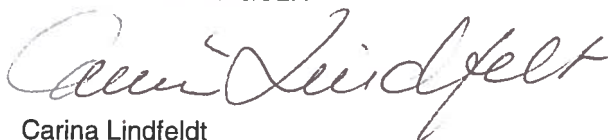
Rehabiliteringskedjan infördes för att få en mer aktiv sjukprocess och för att på så sätt minska risken för individer att fastna i långa sjukskrivningar. Rehabiliteringskedjan har också haft effekt, att arbetsförmågan bedöms mot fler arbetsuppgifter och arbeten över tid har inneburit att fler sjukskrivna återgår i arbete det första sjukskrivningsåret. Sjukförsäkringen är som tidigare nämnts inte en yrkesförsäkring, utan ska stödja omställningen till ett nytt arbete för den som varit sjukskriven länge.

Det är rimligt att prövningen av arbetsförmågan mot ett normalt förekommande arbete från och med dag 366 endast kan skjutas upp om det är oskäligt att göra sådan prövning. Att som utredningen föreslår både införa en ny undantagsmöjlighet efter ett års sjukskrivning och en ny tidsgräns för bedömning i rehabiliteringskedjan skulle försvåra långtidssjukskrivnas möjligheter till omställning. Det skulle motverka syftet med rehabiliteringskedjan, leda till en mindre aktiv sjukskrivningsprocess och innebära ökad risk för fler individer att fastna i mycket långa sjukskrivningar. Förslaget skulle sannolikt leda till fler och längre sjukskrivningar.

Utredningens förslag innebär dessutom att en ny tidsgräns införs i rehabiliteringskedjan – 730 dagar – vilket utredningen enligt sina direktiv torde sakna mandat för.

Svenskt Näringsliv menar att den föreslagna undantagsmöjligheten efter ett års sjukskrivning och den föreslagna tidsgränsen om 730 dagar för sådant undantag, skulle riskera innebära att individer fastnar i mycket långa sjukskrivningar och att möjligheterna att ta tillvara arbetsförmåga i arbete som matchar arbetsförmågan försämras. Det skulle motverka rehabiliteringskedjans syfte. Svenskt Näringsliv avstyrker därför förslaget om att införa ytterligare undantag i rehabiliteringskedjan efter ett års sjukskrivning.

SVENSKT NÄRINGSLIV

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Carina Lindfeldt', written in a cursive style.

Carina Lindfeldt

